

espurna

NÚM 167 | ABRIL 2023

BUTLLETÍ INFORMATIU DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

BUTLLETÍ ESPURNA

creat per la

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals GVA

Està baix la Llicència Creative Commons

Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0)

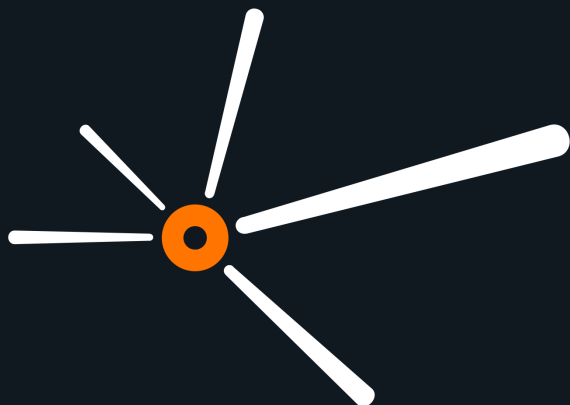
Creat a partir de l'obra en

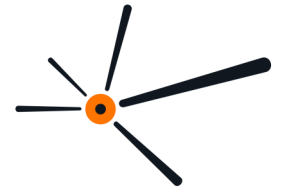
<https://agroambient.gva.es/va/web/prevencion-de-incendios/boletines-espurna>

SUMARI

CLAUS METEOROLÒGIQUES DEL MES	03
DADES ESTADÍSTIQUES	08
Valors acumulats	08
Comparació amb els valors mitjans	09
Evolució mensual: número	10
Evolució mensual: superfície afectada	12
Anàlisi de les causes	13
RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE	15
INCENDIS DEL MES	16
NOTÍCIES I DIVULGACIÓ	17

El mes d'abril de 2023 ha sigut molt càlid i extremadament sec en la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, 16,2°C, és 2,8°C més alta que la de la climatologia de referència (13,4 °C), i la precipitació acumulada ha sigut 3,6l/m², que és un 93% inferior a la de

la mitjana climàtica del període 1991-2020 (50,7 l/m²). Abril de 2023 ha sigut el segon més càlid (només superat per abril de 2014), el més sec i el de més hores de sol des que hi ha registres.

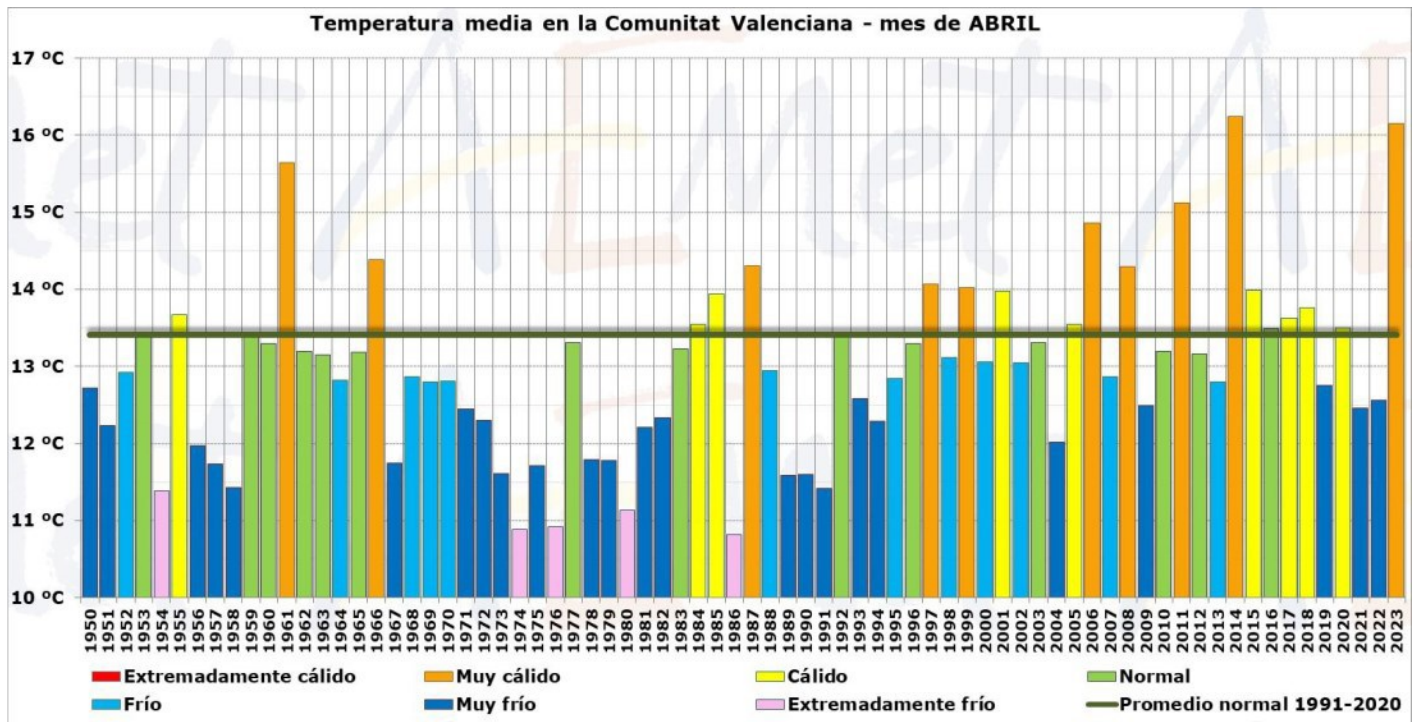

FIGURA 1. Temperatura mitjana del mes d'abril a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Per segon mes consecutiu el caràcter climàtic és molt càlid i extremadament sec, ja que també març va ser el més sec de la seua sèrie i el segon més.

Per segon mes consecutiu el caràcter climàtic és molt càlid i extremadament sec, ja que també març va ser el més sec de la seua sèrie i el segon més càlid.

Excepte dos períodes lleugerament freds els dies 4, 5 i 18, la resta del mes les temperatures van estar en valors molt superiors al normal, destacant especialment l'episodi de final de mes, el més càlid registrat en la Comunitat Valenciana en un mes d'abril.

NOTA:

La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET.

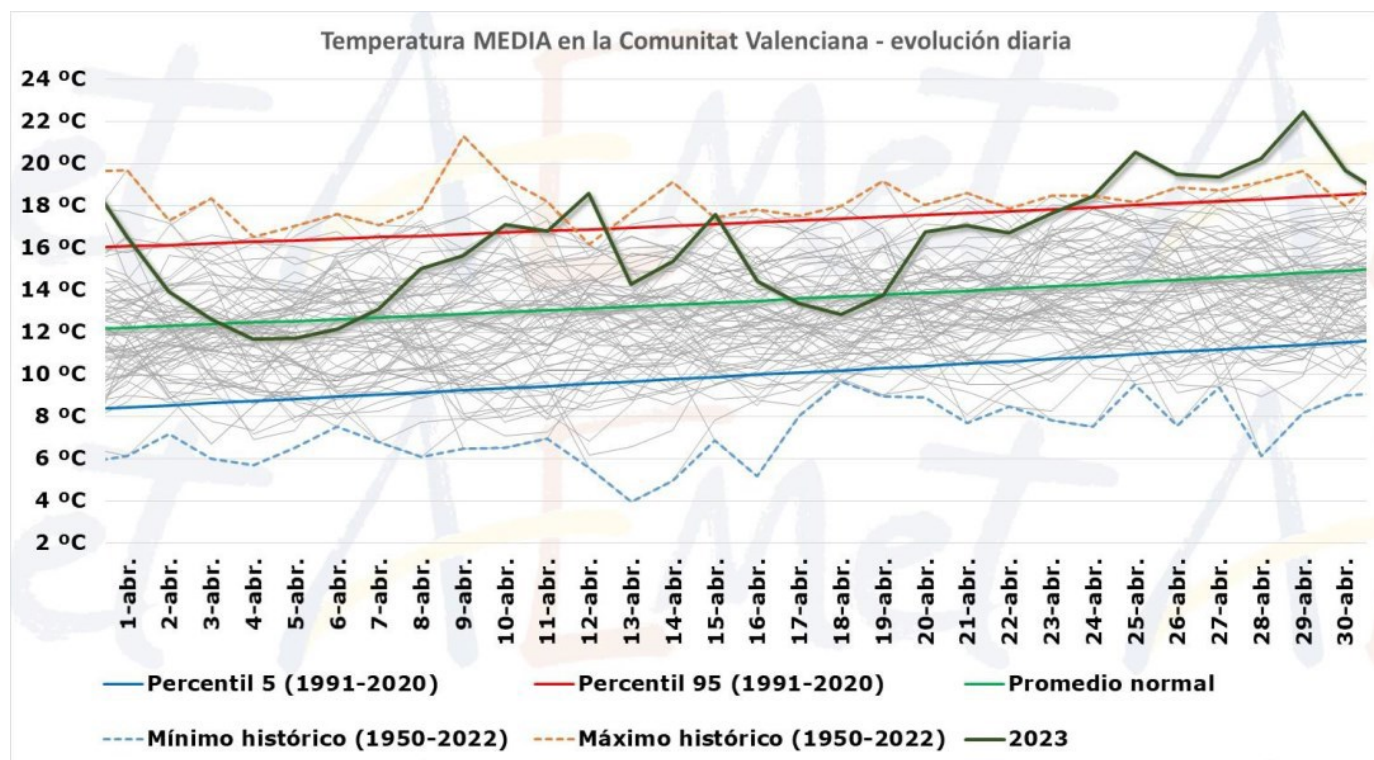

FIGURA 2. Evolució diària de la temperatura mitjana durant el mes d'abril a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

En la figura 2 s'han representat totes les dades de temperatura mitjana diària del mes d'abril des de 1950 (línies grises), els valors màxims i mínims absoluts, el percentil 5 i 95 i els registres d'abril de 2023. Durant el mes, huit dies van superar els màxims històrics de temperatura mitjana diària en la Comunitat Valenciana, sis d'ells de manera consecutiva entre el 25 i el 30 i els altres dos van ser el 12 i el 15.

Les temperatures més altes es van registrar el dia 29, amb 37,5°C a Elx/Tire, 37,1 a Novelda, 36,9 a Rojales, 36,3 a Xàtiva i 36 a Torrevieja. Aqueix dia es van registrar 33,8°C en l'observatori d'Alacant/Alacant, que és la temperatura més alta en un mes d'abril en els diferents observatoris de la ciutat en més de segle i mig de dades. També es va superar el rècord històric de temperatura màxima en un mes d'abril en l'aeroport d'Alacant-Elx, amb 35,2°C.

No hi ha precedents d'un mes d'abril tan sec des d'almenys 1950 en la Comunitat Valenciana. Ha tingut la meitat de precipitació que abril de 1987, que fins ara el mes d'abril més sec en el nostre territori i contrasta amb abril de l'any passat, que va ser molt humit.

Huit dies van superar els màxims històrics de temperatura mitjana diària en la Comunitat Valenciana, sis d'ells de manera consecutiva

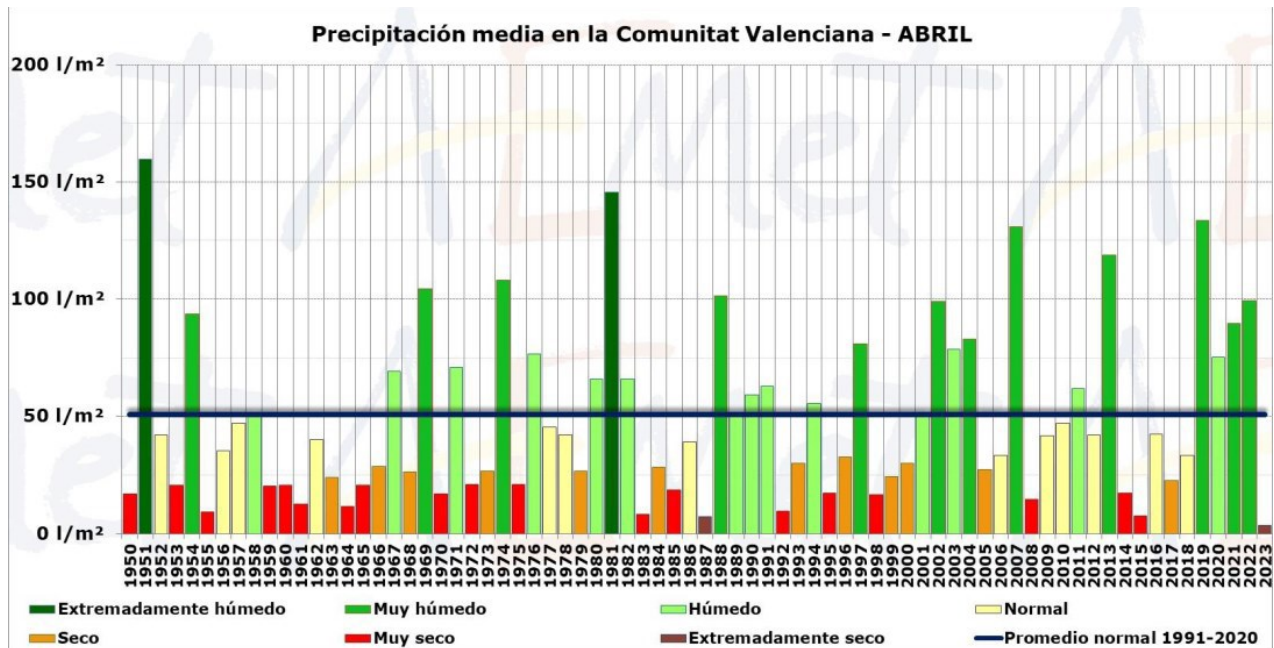
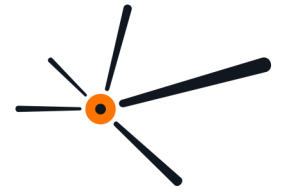

FIGURA 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes d'abril. Font: AEMET.

La precipitació acumulada ha sigut 3,6 l/m², que és un 93% inferior a la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (50,7 l/m²) i, globalment, el mes es qualifica com extremadament sec. En les tres províncies el caràcter ha sigut extremadament sec, a València i Alacant el més sec des que hi ha registres, amb un dèficit mig provincial del 97% i 95%, respectivament, i en la de Castelló, amb un dèficit mig provincial del 85%, el mes

d'abril de 2023 és el segon més sec, després del de 1987.

El mes ha sigut extremadament sec (més sec que qualsevol dels anys del període de referència) en quasi la meitat del territori, abastant gran part de la província de València i nord i interior d'Alacant, i sec o molt sec en l'altra meitat.

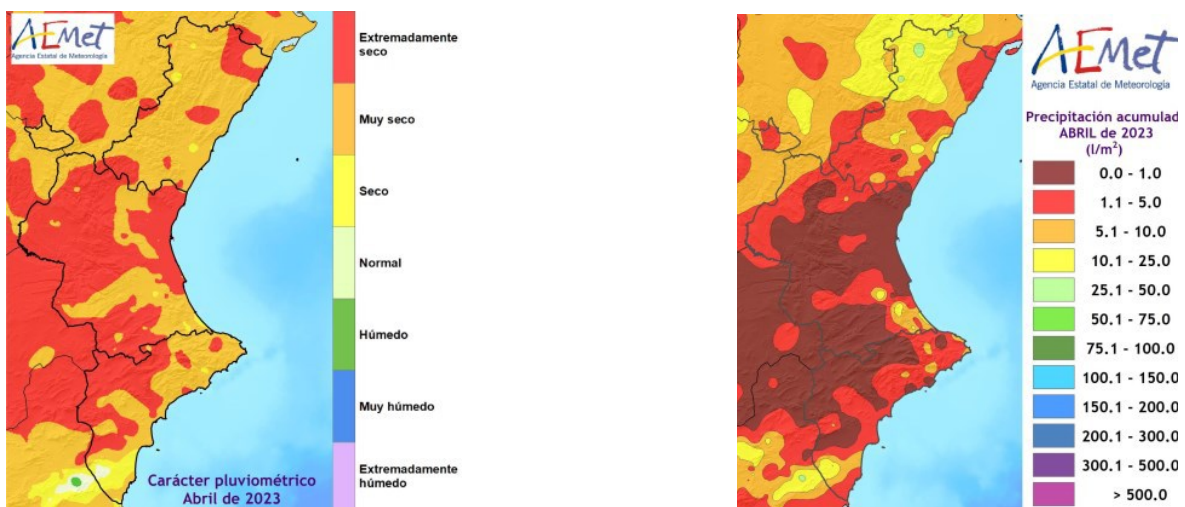
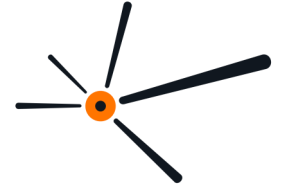

FIGURA 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric d'abril de 2023 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

VALORS ACUMULATS

A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2023 per províncies.

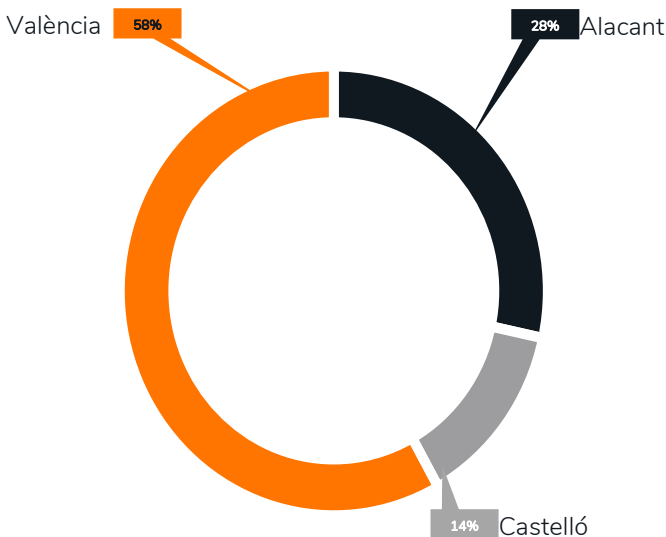
La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València amb 86 incendis que representa el 58% del total. Li segueix Alacant amb 42 que són el 28% dels incendis totals, finalment la província de Castelló s'han registrat 20 incendis que són el 14%

dels incendis ocorreguts en la Comunitat.

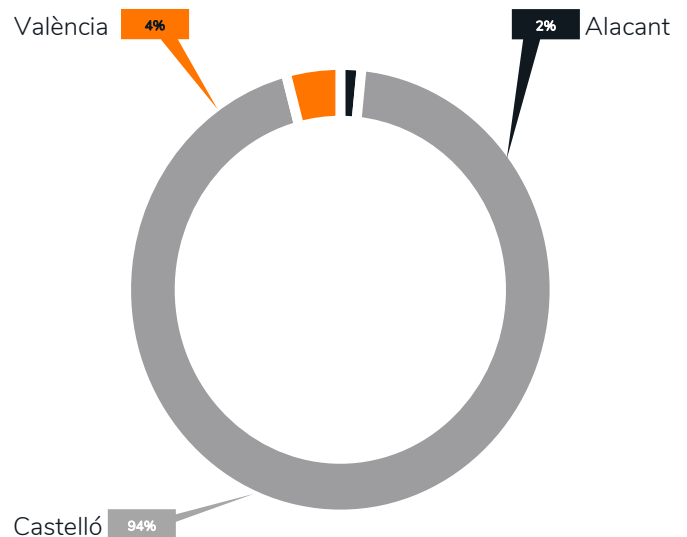
Quant a la superfície afectada, Alacant s'han vist afectades 57,41ha que suposen el 2% de la superfície, mentre que València aconseguix el 4% amb 147,84ha, quant a la província de Castelló són 3388,14ha sent el 94% en el que portem de 2023 aconseguint una superfície total de 3.593,39ha de superfície forestal en aquest any.

Província	Número	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	42	0,03	27,53	27,56	29,85	57,41
Castelló	20	4,5	670,66	675,12	2713,02	3388,14
València	86	60,66	43,53	104,19	43,64	147,84
Total	148	65,16	741,72	806,88	2.786,52	3.593,39

TAULA 1. Número d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2023.

GRÀFIC 1. Número d'incendis en percentatge.

GRÀFIC 2. Superfície afectada en percentatge.

DADES

ESTADÍSTIQUES

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 3.593,39ha en 148 incendis. Del total de la superfície afectada, 2.786,52ha suposen superfície arbrada mentre

que 806,88ha són de superfície rasa, de les quals 65,16ha corresponen a canyes.

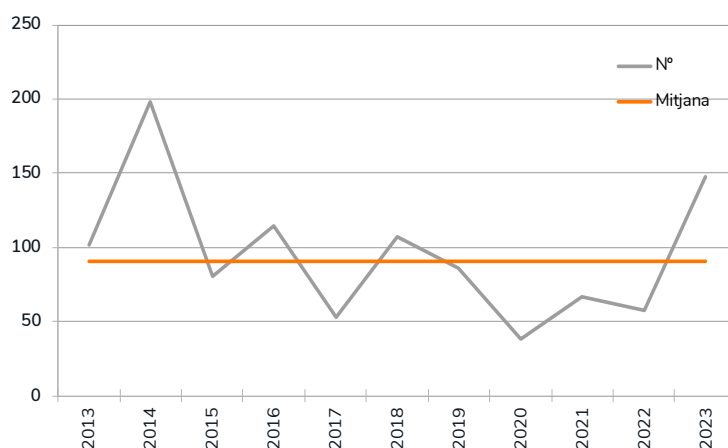
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 30 d'abril en comparació amb l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2023 s'han produït 148 incendis, valor per davall de la mitjana (91 incendis) de l'últim decenni fins al mes d'abril.

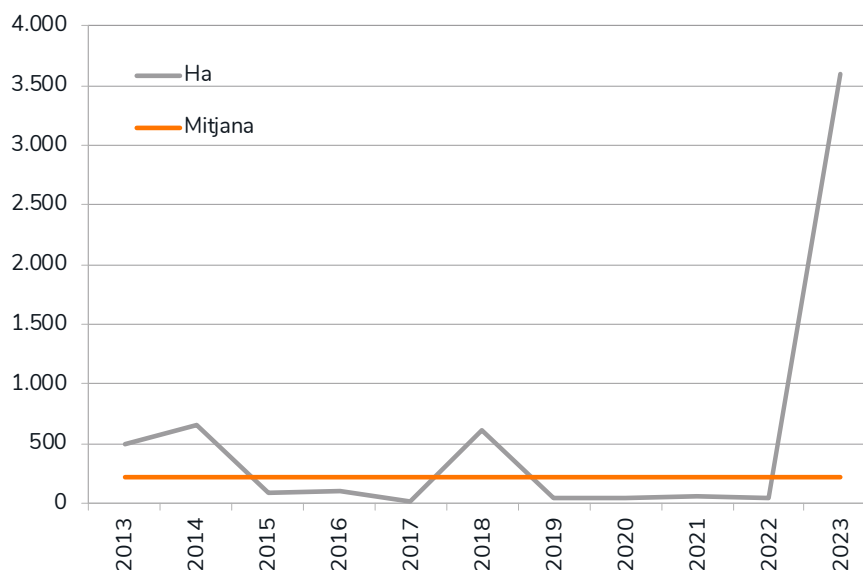
Quant a la superfície afectada (3.593,39ha) per a aquests primers mesos de l'any, es troba per damunt de la mitjana que s'estableix en 210,74ha.

Any	Nº	Superfície
2013	102	498,31
2014	198	658,61
2015	81	90,34
2016	115	98,38
2017	53	16,48
2018	107	607,28
2019	86	48,06
2020	38	37,68
2021	67	52,29
2022	58	45,38
2023	148	3.593,39

TAULA 2. Número i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

GRÀFIC 3. Evolució del número d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

GRÀFIC 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

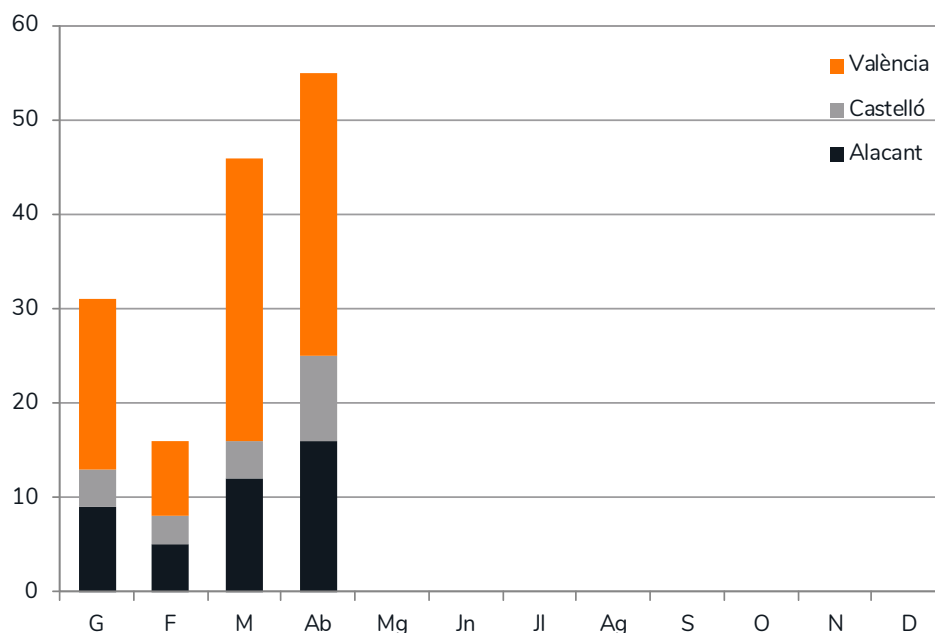
EVOLUCIÓ MENSUAL: NÚMERO

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues

diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	9	4	18	31
Febrer	5	3	8	16
Març	12	4	30	46
Abril	16	9	30	55
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	42	20	86	148

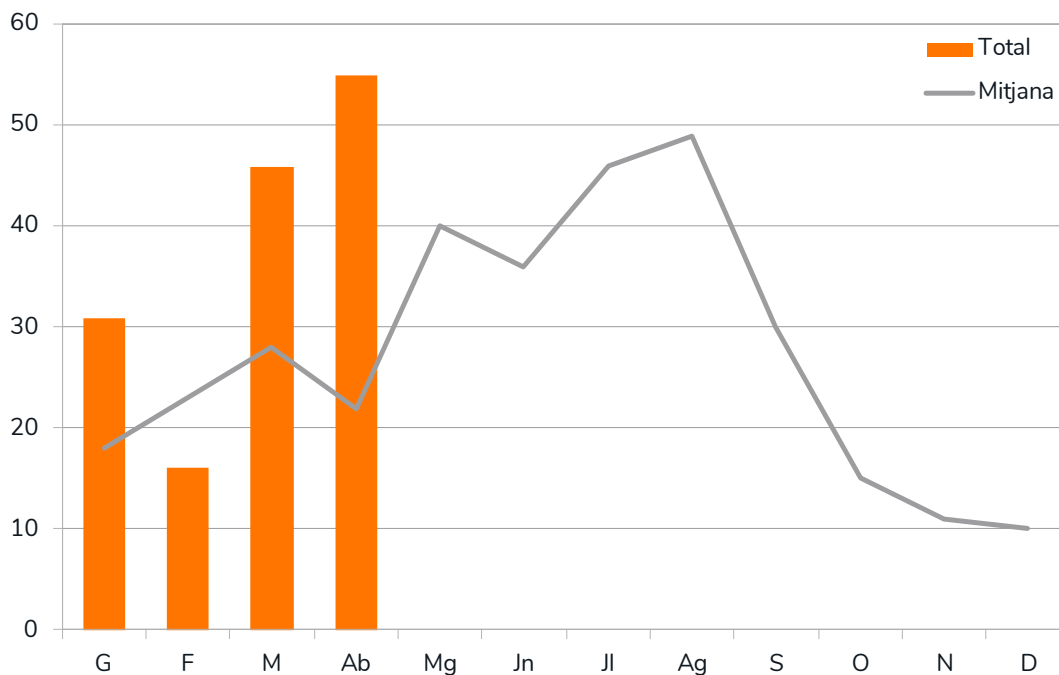
TAULA 3. Evolució mensual del número d'incendis (2023)

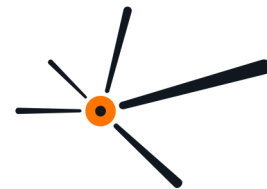
GRÀFIC 5. Número d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes d'abril s'han registrat 55 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 16 a la província

d'Alacant, 9 a la província de Castelló i 30 dels incendis a València.

GRÀFIC 6. Número d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

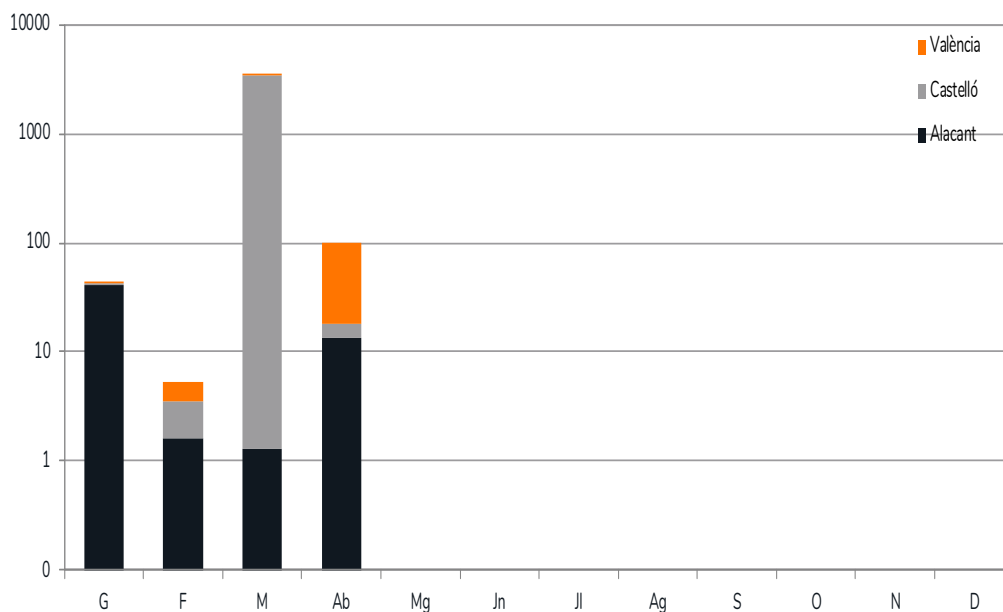
EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors

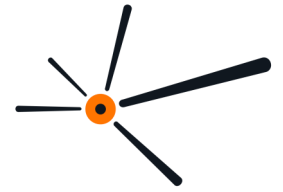
mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	40,95	0,97	1,56	43,48
Febrer	1,63	1,94	1,77	5,34
Març	1,29	3.380,85	62,02	3.444,15
Abril	13,53	4,39	82,49	100,41
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00

TAULA 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2023)

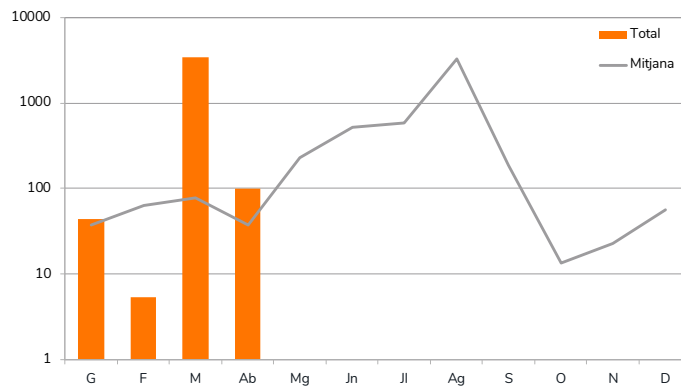

GRÀFIC 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Com podem veure en el gràfic 8, la superfície cremada en aquest bulletí Espurna és menor a la mitjana del decenni amb una evolució més o menys constant fins

al mes d'abril on comença a incrementar-se la superfície afectada de forma destaca, fins a aconseguir el seu màxim al agost.

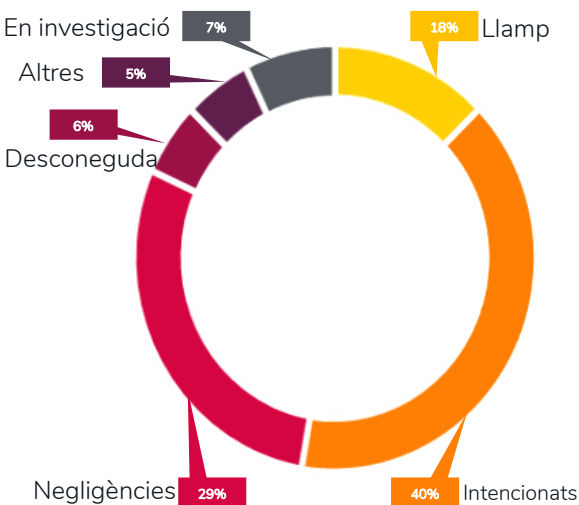

GRÀFIC 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

ANÀLISI DE LES CAUSES

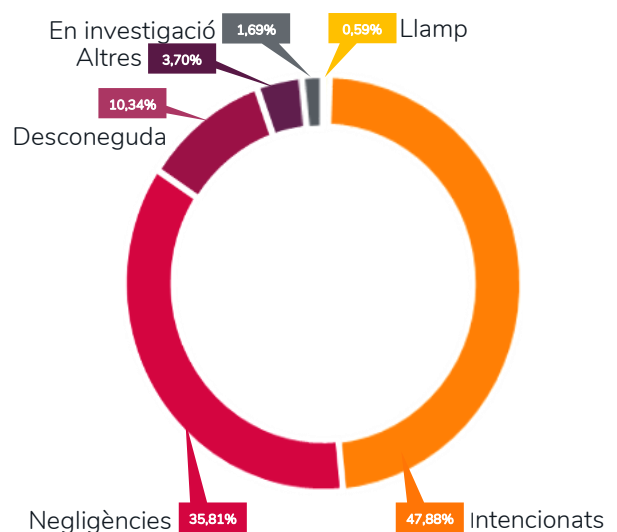
Els L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes d'abril d'aquest 2023.

El mes d'abril s'han produït, en el conjunt de la

GRÀFIC 9. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Abril 2023.

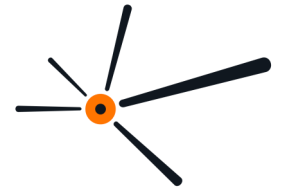
Comunitat Valenciana, 22 incendis per causa intencionada, 16 per negligències, 3 causes desconegudes, 3 a altres causes, 7 per llamp i 4 en Investigació.

GRÀFIC 10. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Abril 2023.

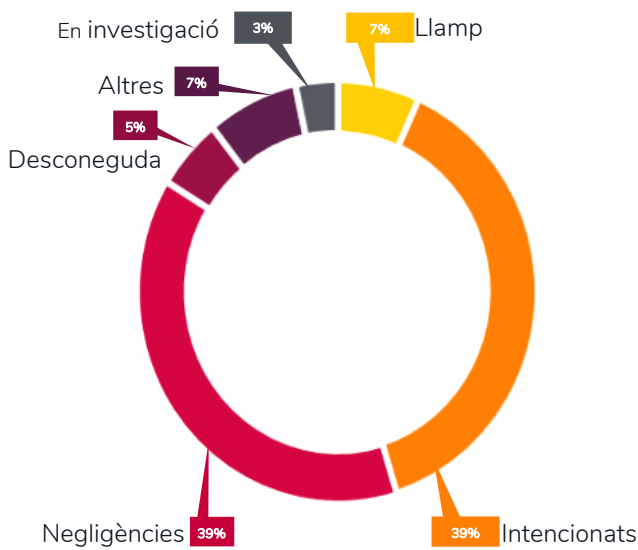
DADES

ESTADÍSTIQUES

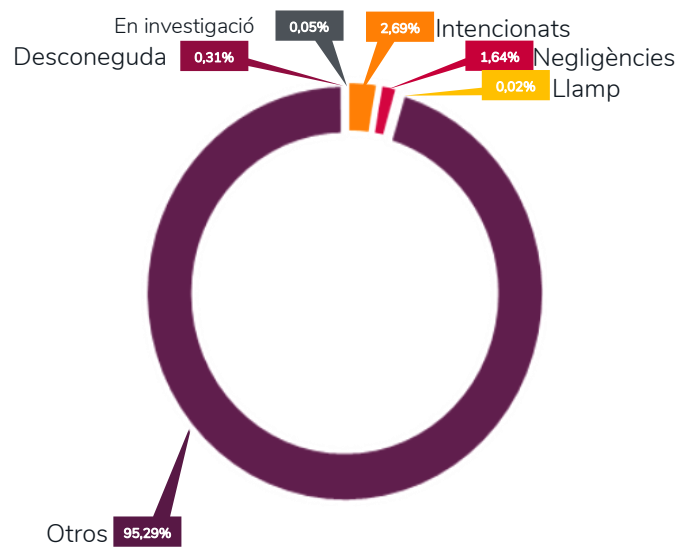

En aquest d'any 2023, els incendis intencionats han cremat 96,80ha que suposen el 2,69% de la superfície afectada, les negligències han afectat 58,85ha aconseguint el 1,64% de la superfície total incendiada, les causes desconegudes han afectat 11,19ha sent el 0,31%. Mentre que altres causes han recorregut 3424,08ha sent

el 95,29%. Les causes per raig han afectat 0,73ha que suposen el 0,02% i finalment, les causes que estan en investigació han afectat 1,74ha de superfície forestal que correspon al 0,05% del total cremat en el que portem d'any.

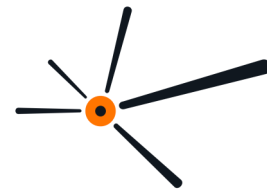
GRÀFIC 11. C. Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2023.

GRÀFIC 12. C. Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2023.

RELACIÓ

COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

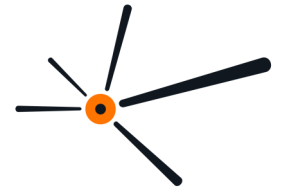

Data	Municipi	Superfície Forestal	Codi Causa	Paratge	Província
01/04/2023	Chella	2,2465	1	Barranco del Turco	València/València
01/04/2023	Alfarf	7,5	1	l'Ondara - Riu Magre	València/València
01/04/2023	Villar del Arzobispo	0,9	2	Rambla de Villar	València/València
01/04/2023	Xeraco	6,95	1	Rio de Xeraco	València/València
01/04/2023	Gavarda	0,105	2	Rio Júcar (La Llenca)	València/València
02/04/2023	Estivella	0,97	2	el Canalís del Pi de la Basseta	València/València
02/04/2023	Altea	0,0326	2	Barranc del Riquet	Alicante/Alacant
02/04/2023	Barx	7	3	Camino del Mondúver	València/València
02/04/2023	la Pobla de Vallbona	5	1	Tos Pelat	València/València
02/04/2023	Godella	3,3	3	El Pantanico - Barranco de la Fuentesca	València/València
03/04/2023	Penàguila	0,02	1	cv.788	Alicante/Alacant
03/04/2023	Ontinyent	0,2725	4	bco del Portitxol	València/València
04/04/2023	Alzira	0,19	1	Barralbet (Riu Verd)	València/València
07/04/2023	Callosa d'en Sarrià	0,0084	2	Caputxo	Alicante/Alacant
07/04/2023	Alcoi/Alcoy	0,008	1	Riquer Baix	Alicante/Alacant
08/04/2023	Benimantell	0,0815	2	Barranc de l'Arc	Alicante/Alacant
09/04/2023	Guardamar del Segura	0,025	2	MUP Dunas de Guardamar	Alicante/Alacant
10/04/2023	Sagunt/Sagunto	0,67	1	Rio Palancia	València/València
10/04/2023	Sagunt/Sagunto	0,003	2	Assut de Pedres Braves	València/València
10/04/2023	Alacant/Alicante	0,059	1	Ballestera	Alicante/Alacant
12/04/2023	Penàguila	1,3	2	La Pedrera - Moleta	Alicante/Alacant
12/04/2023	l'Alcúdia	0,98	1	l'Alteró (Riu Magre)	València/València
12/04/2023	Sagunt/Sagunto	0,02	1	Río Palancia	València/València
13/04/2023	el Genovés	11,8195	1	BARRANC DEL LLOP	València/València
13/04/2023	Albalat dels Tarongers	0,056	2	Les Panses	València/València
13/04/2023	Barracas	3,424	4	Partida Rajola	Castellón/Castelló
13/04/2023	Catadau	11	1	Riu Magre	València/València
14/04/2023	Alzira	21,6	2	Cara-sol de la Casella	València/València
15/04/2023	Alzira	0,42	1	Barranco de la Senyora	València/València
15/04/2023	el Genovés	0,1707	1	Morteralet	València/València
16/04/2023	Dénia	0,0835	3	coll de pous	Alicante/Alacant
17/04/2023	Carlet	0,0516	1	La Devesa (Riu Sec)	València/València
18/04/2023	Sagunt/Sagunto	0,0094	1	Clot del moro (primer foco)	València/València
19/04/2023	Catadau	0,0427	1	Riu Magre (l'Horteta)	València/València
19/04/2023	Santa Pola	0,0002	2	Balsares	Alicante/Alacant
20/04/2023	Albatera	0,38	1	Barranco del Tollo	Alicante/Alacant
20/04/2023	Requena	0,67	5	Rambla de Reinas	València/València
21/04/2023	Alfarf	0,13	1	La Riera (Riu Magre)	València/València
21/04/2023	Cocentaina	1	5	San Cristobal -	Alicante/Alacant
22/04/2023	Alfondegulla	0,001	0	Aigualit	Castellón/Castelló
22/04/2023	Vilafranca/Villafranca del Cid	0,001	0	Mas de Colau	Castellón/Castelló
23/04/2023	Castelló de la Plana	0,137	0	Magdalena	Castellón/Castelló
23/04/2023	Alcudia de Veo	0,0917	0	Ullastre	Castellón/Castelló
24/04/2023	Eix/Elche	0,014	4	L'Altet	Alicante/Alacant
24/04/2023	Ayódar	0,005	0	El Tajar	Castellón/Castelló
24/04/2023	Manuel	0,003	2	Ronda Monte Valiente	València/València
25/04/2023	Orihuela	0,5	2	las Dehesas (sierra del Cristo)	Alicante/Alacant
28/04/2023	Xàtiva	0,357	1	El Clot- Riu de Barxeta	València/València
29/04/2023	Atzeneta del Maestrat	0,35	0	Morral de la Rusa	Castellón/Castelló
29/04/2023	Catí	0,01	0	Pou Nou	Castellón/Castelló
29/04/2023	Teulada	10	2	cala llebeig	Alicante/Alacant
29/04/2023	Aigües	0,02	5	camino el volaor	Alicante/Alacant
29/04/2023	Gavarda	0,05	1	La Llenca	València/València
30/04/2023	les Coves de Vinromà	0,37	2	Mas de Carreró	Castellón/Castelló
30/04/2023	Yátova	0,004	5	Fuente la Toba	València/València

Codis de causes: (0) Llamp, (1) Intencionats, (2) Negligències, (3) Desconeguda, (4) Altres, (5) En Investigació

INCENDIS

DEL MES

En aquest mes d'abril, destaquem l'incendi d'Alzira amb una superfície afectada provisional de 21,6ha forestals. El foc va mantindre un comportament agressiu des de l'inici, i va realitzar una primera carrera topogràfica potent. Una vegada perduda l'alineació amb l'orografia, el vent de component oest (entorn dels 270° a les 17.45

hores), espentava l'incendi per la cresta. En la figura 6 podem veure la influència del vent en l'incendi i com la topografia modifica la velocitat i direcció d'aqueix vent general i té conseqüències directes en el comportament de l'incendi.

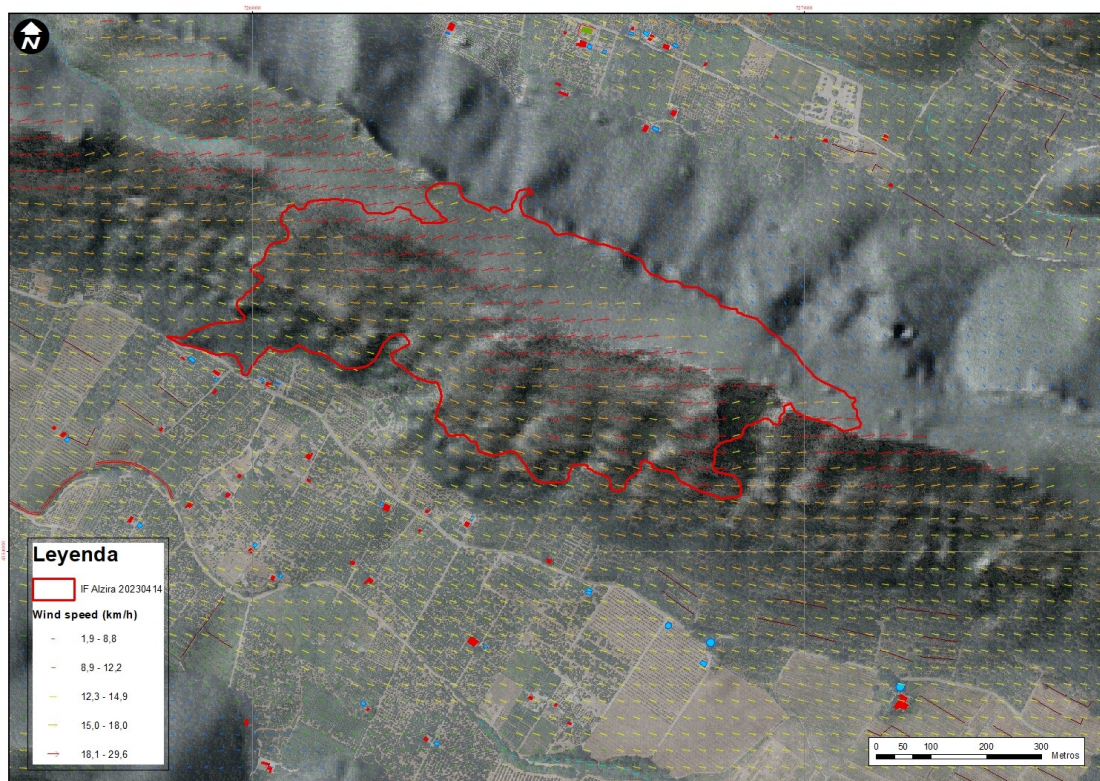

FIGURA 6. Mapa del perímetre de l'incendi d'Alzira.

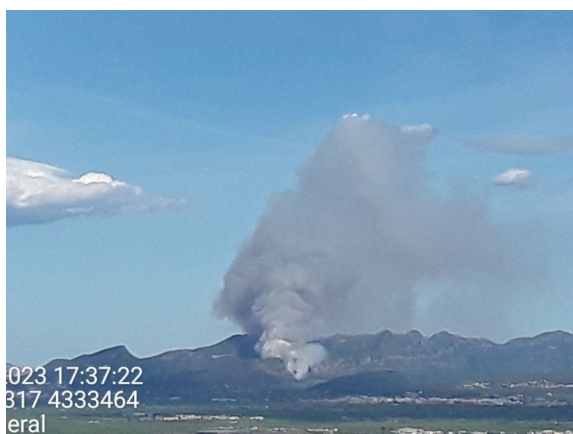
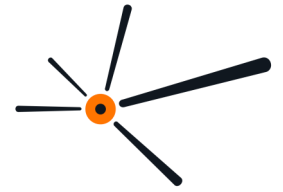

FIGURA 7. Comportament del foc afectat pel vent

La topografia modifica la velocitat i direcció d'aqueix vent general i té conseqüències directes en el comportament de l'incendi.

Entre altres tasques, la direcció general de prevenció d'incendis forestals realitza la gestió d'infraestructures de prevenció d'incendis forestals, pistes, àrees tallafocs i depòsits entre altres.

Per a portar a terme aquesta comesa, i en relació amb els depòsits d'aigua, gestiona més de 450 d'aquestes infraestructures, depòsits que van des dels 20m³ fins als de més de 350m³, amb diferent tipologia, enterrats, semienterrats, de superfície, de xapa, de formigó, de blocs, prefabricats, etc.

Amb molt diferent tipologia també dels sistemes de captació d'aigua, de xarxa, de brollador, per escolament entre els més habituals.

El volum total estimat d'aigua que gestiona supera els 84.500m³ que perquè ens fem una idea si considerem la superfície de la gespa de l'estadi de Mestalla amb 7.140 m² suposaria una altura d'aigua equivalent a un edifici de 5 plantes, o cosa que és el mateix 34 piscines olímpiques.

El manteniment d'aquestes instal·lacions perquè estiguen operatives al llarg de tot l'any suposa un esforç econòmic i humà considerable, les neteges de areneros, naixements, fonts, canonades, línies d'alimentació, closos, pistes d'accés, vàlvules, etc, ocupen als equips de manteniment tot l'any.

Al seu torn, que tots ells estiguen operatius al 100 de la seua capacitat porta a haver de disposar dels recursos necessaris per a reposar l'aigua en alguns casos, la meteorologia mediterrània quant a precipitacions és capritxosa i no sempre ens facilita les necessitats que tenim.

El control de l'estat d'ompliment es fa per tres sistemes, automàticament (estem començant a implantar-ho) mitjançant informes dels agents mediambientals, o el control que realitzen periòdicament les unitats de prevenció del servei de vigilància preventiva, en altres ocasions són els recursos d'extinció els que ens avisen de possibles faltes d'aigua.

Però aquesta tasca de manteniment del nivell d'aigua no acaba quan s'omplin, a vegades, quan es produeix un incendi forestal i hi ha molta demanda d'aquest element s'ha establir amb urgència un sistema d'ompliment

Ompliment de depòsits

EL MANTENIMENT D'AQUESTES INSTAL·LACIONS PERQUÈ ESTIGUEN OPERATIVES AL LLARG DE TOT L'ANY

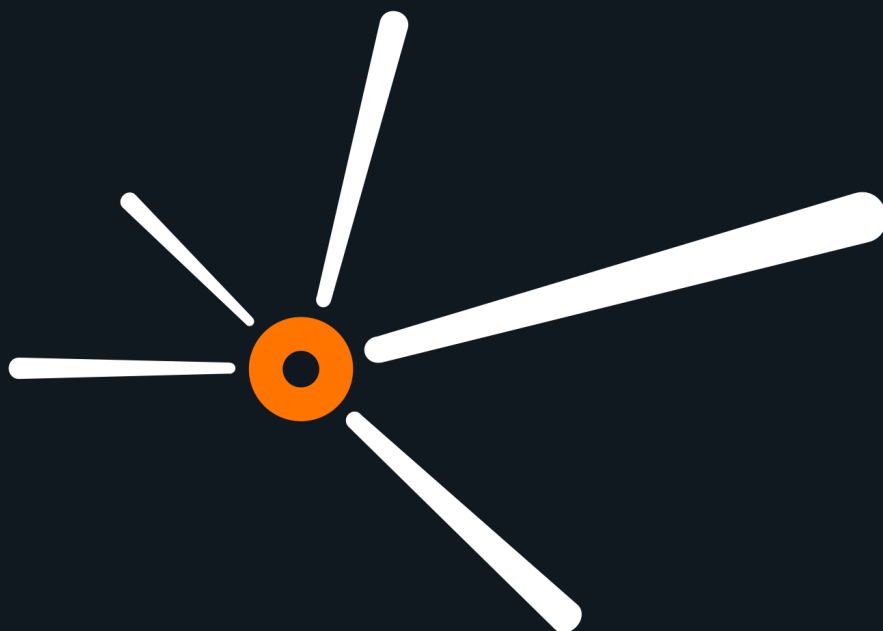
FIGURA 8. Tractor en tasques d'ompliment de depòsits

mitjançant vehicles que resolguen el problema, independentment de si és dia laborable o cap de setmana.

Des del punt de vista mediambiental els depòsits d'aigua de prevenció d'incendis no sols serveixen per a previndre o limitar la propagació de l'incendi, a la major part d'ells se'ls ha dotat tant d'un abeurador per al bestiar com d'unes basses a nivell del sòl perquè la fauna silvestre pugui prendre aigua si el necessita, des de xicotets amfibis o mamífers fins a ocells o abelles.

A l'interior dels depòsits, s'habiliten rampes perquè en cas que algun ocell caiga en el seu interior pugui trobar un punt que li permeta eixir de l'aigua, assecar-se i poder reiniciar el vol.

És molt important valorar l'aigua en aquests depòsits i evitar l'ús indegut d'aquest element i més en situacions de escassetat, així com d'informar de pèrdues per a intentar resoldre els problemes al més prompte possible.

espurna.